

Geloven, zo kan het ook
 Vrijzinnige visies op theologische thema's
 Erik Jan Tillema en Wies Houweling (red.)
 121 pag. 13,95 euro
 Uitg.: Skandalon, Vught
 ISBN 978 94 90708 37 5

Vrijzinnigen verwerpen dogma's (vaststaande geloofsoopvattingen). Geloof ontstaat en komt tot leven door de vragen die ieder zichzelf stelt en natuurlijk door de antwoorden die iedereen daar zelf op formuleert. Erik Jan Tillema (voorzitter van de Vereniging van Vrijzinnige Protestanten VVP) zegt dit in de Inleiding. En ook: dit resulteert in een enorme diversiteit, want iedereen stelt andere vragen en geen enkele antwoord is hetzelfde. Er is dus geen sprake van één vrijzinnig geloof. Zeventien voorgangers schrijven achttien hoofdstukken over tien onderwerpen: 'Geloof niet', 'de zesdaagse schepping', 'God de Vader', 'de Hemel', 'de Geest', het instituut kerk, 'Maria', 'het Jezusbeeld', 'de dood van Jezus en daarna' en 'het Laatste Oordeel'. Het zijn niet alleen de grote denkers (Erasmus, Arminius, Opzoomer en andere) die het vrijzinnige gedachtegoed bepalen, dat doen ook de kleinere namen van voorgangers en kerkleden, zegt Tillema, die als redacteur heeft genoten van wat de diverse auteurs schreven. Het zijn: Zandrie Albada, Janny Broström-Bruin, Foekje Dijk (predikant bij de VVP Assen), Tina

Geels, Henk Harmsen, Wies Houweling (van 1998-2006 lid van het centraal comité van de Wereldraad van Kerken), Ivo de Jong, Irene Kool, Peter Korver, Aart van Lunteren, Maja Nieuwenhuis-Den Dijk, martin Roos, Jeanne Traas-Hagama, Marthe de Vries, Johan de Wit, Klaas Yntema, Marianne Zandbergen. Over 'de kerk als instituut' zegt Wies Houweling: 'die heeft volgens mij haar langste tijd gehad. De structuur van dit logge instituut sluit niet meer aan bij onze individualistische samenleving. Het put de leden nu eerder uit, dan dat het inspireert'. Iets later zegt ze: 'er is een overwaardering van grote kerken met veel zang en jonge mensen. Want daar gebeurt het, daar gaat het pas goed. Is dat zo? Wat is dat voor een criterium? Veel is goed, nog meer is beter? Gaan we in deze door massahysterie gekenmerkte samenleving dit criterium nu ook voor geloofsgemeenschappen gebruiken?' Over 'God de Vader' zegt Klaas Yntema: 'Wat een mens ten diepste raakt en beweegt, drukt hij of zij uit in woorden die raken aan ervaringen waarin een gevoel van intimiteit, van nabijheid, de kern uitmaakt. Willen mensen onder woorden brengen waarin de levenskracht is ingebed, dan vertellen zij over de Eeuwige, die niet ver boven de mensen en de wereld staat. ... Daarom beklemtoon ik dat ik niet in 'God, de Vader' geloof, maar in mensentaal, die mij openbaart hoe mensen hun diepste betrokkenheid bij wat hen op de been houdt uitdrukken. Ik geloof niet in een vaststaand idee over God, de Vader, zoals dit in alle eeuwen theologie is verwoord en in gestolde denkbeelden is vastgelegd'. Een opvallend aspect in dit boekje: verschillende scribenten vermelden uit een 'goed gereformeerd gezin' afkomstig te zijn; vóór ze zich als vrijzinnig beschouwden en ervoeren te moeten, mogen, kunnen geloven, hebben ze blijkbaar een hele weg afgelegd. Sommigen geven daarvan een vrij uitgebreide weergave. Wij veronderstellen dat velen zich erin zullen herkennen, zelfs al willen of kunnen ze dit (nog) niet toegeven. De titel van het boek zegt dus veel: 'Geloven, zo kan het ook'!

Een moeilijk boekje? Integendeel, de scribenten benaderen ieder voor zich hun onderwerp in bevattelijke 'gewone-mensen-taal' en daar passen de cartoons van Auke de Vries uitstekend bij. Graag sluiten we ons aan bij het 'genieten' van Erik Jan Tillema.

Reinder Tuitman